

Fàbrica Nova

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Plaça de l'Estació, 48. Navàs
Alçada: 367

Coordenades:

Latitud: 41.90057
Longitud: 1.87925
UTM Est (X): 407037
UTM Nord (Y): 4639344

Classificació

Número de fitxa 08141 - 427
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1921-1922; 1943
Autoria de l'element: Galobart (mestre d'obres)
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Façanes amb taques d'humitat i brutícia. Interiors de les naus nord en estat d'abandó.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Aquest element és en part BCIL i en part BPU, segons consta en el Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 25.EA. Núm. registre BCIL: 13950-I Publicació DOGC: 29/04/2019
Data aprovació: dc., 20/02/2019 - 12:00
Número inventari IPA 49388
Generalitat i altres inventaris

Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	7195002DG0379N0001TB
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dc., 08/09/2021 - 10:17

Descripció

Antiga fàbrica tèxtil que en el seu moment fou la segona més important de Navàs, emplaçada en un punt molt cèntric del nucli urbà, al costat de l'antiga estació del ferrocarril. El conjunt consta de diverses naus que configuren una superfície rectangular que abasta tota una illa de l'eixample. La part originària són les tres naus de la meitat sud, mentre que la meitat nord (aixecada a la dècada de 1940) consta de tres naus més (la central més estreta) i també d'un entramat de volums a la part central, un dels quals sobresurt amb una estructura de planta basilical.

L'element més singular és aquest edifici central de planta basilical que arriba fins als tres pisos. Adopta un disseny funcional, amb obertures per tots costats que permeten una bona il·luminació natural i té les cobertes amb plaques de fibrociment. En aquest sector diversos volums de menors dimensions conformen un petit corredor al costat oest que constituïa l'accés principal al recinte, tancat per un portal metàl·lic.

Tot el conjunt queda uniformat per uns paraments amb revestiment que simula carreus encoixinats i pels amplis finestrals de les façanes exteriors. Tanmateix, els tractaments són lleugerament diferenciats segons les naus. Així, en les tres naus antigues situades al sud les obertures queden dividides per un petit pilar rodó amb capitell, i els ampits es troben fortament inclinats. En la part sud-oest (actualment ocupada per un supermercat) les obertures han estat tapiades. En aquestes naus el ràfec és decorat amb petites mènsules, i la façana sud queda coronada per un gran frontó-acroteri de silueta plana. Ja era així en la construcció originària. Les tres naus situades al nord segueixen una pauta més funcional, amb obertures totalment vidriades, protegides per una reixa, i ampits de pedra. Aquí la façana que tanca el conjunt pel costat nord queda coronada pel perfil de dent de serra de les cobertes de les tres naus, cadascuna a dues aigües.

Després del tancament de la fàbrica bona part de les naus resten desocupades, però en alguns sectors de la part sud i central s'hi han instal·lat serveis: un supermercat, tallers i l'església evangèlica.

Història

Segons consta a l'arxiu municipal de Navàs, el projecte de la fàbrica nova es va començar l'any 1921. Se'n conserva un plànol datat a 12 d'agost de 1921 i signat pel mestre d'obres [Lluís ?] Galobart. El promotor de l'obra i propietari del solar era Pedro Roma Perelló que, el 16 d'agost de 1921 va demanar permís per construir una primera "quadra" de la fàbrica. El solar afrontava amb els terrenys de la companyia del Ferrocarril Econòmic de Manresa a Berga, en front de l'estació. La construcció va començar l'any 1922 i la fàbrica esdevingué la més important de Navàs, després de cal Forcada. La primera construcció tenia tres naus de planta baixa. Són les que es conserven a la meitat sud. Anys més tard, la fàbrica va passar a mans de l'empresa de la colònia Güell. El 1930 s'hi establiren els seus darrers propietaris: Ignasi Vidal i germans, que eren els fundadors de la colònia Vidal i benefactors de Navàs amb la creació de l'Escola Diocesana. Els Vidal li van donar l'impuls definitiu i van doblar les instal·lacions fins arribar a prop de 200 telers, una part dels quals es dedicava als teixits de seda. En una fotografia de 1933 (BADIA, 2000: 111) encara es pot

veure la fàbrica sense ampliar. El 1943 s'inauguraven les noves naus i per celebrar-ho es va organitzar un dinar popular.

Bibliografia

BADIA, J.M. (1988). “Navàs”, *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 169.

BADIA MASGRAU, Josep M. (2000). Navàs: història en imatges, 1890-1979. Angle Editoria; Centre d'Estudis del Bages, *Fotografia Històrica*, 9, Manresa, p. 103, 111.

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages). Ajuntament de Navàs. Fitxa 25.EA

